

عنوان مقاله:

بررسی اکراه و اجبار از دیدگاه فقه و حقوق

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه، دوره 2، شماره 4 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

جمال رضایی حسین آبادی - استادیار فقه و حقوق، عضو هیئت علمی و بازنشسته دانشگاه تهران.

پژمان برنازاده - دانشجوی دکترای حقوق کیفری و جرم شناسی، دانشگاه آزاد واحد بندرعباس، ایران

خلاصه مقاله:

اکراه در لغت به معنای کسی را به زور و ستم به کاری واداشتن است و در اصطلاح به وادار کردن کسی به انجام کاری که به آن مایل نیست، گفته میشود. اکراه از لحاظ کیفری عبارت است از فشار معنوی غیر قابل تحمل و نامشروع به شخص و وادار کردن او به انجام یا ترک فعلی که از نظر قانون مجازات، جرم محسوب میشود، مشروط به اینکه این وادار کردن با تهدید جانی یا عرضی (آبرو) یا مالی مهم از جانب اکراهکننده همراه باشد. در اکراه، شخص مکره (اکراهشده) فاقد رضا و طیب نفس است که از همین جا نیز تفاوت بین اکراه و اجبار مادی آشکار میشود: در اجبار مادی، شخص مرتکب، فاقد اختیار و رضا است؛ در حالی که در اکراه، مرتکب واجد قصد اما فاقد رضا است و میتواند خود را با اجرای قانون هماهنگ و از ارتکاب جرم به هر قیمتی اجتناب کند. بنابراین اکراه شونده، آزادانه، با اختیار و با داشتن حق انتخاب اما بدون رضای واقعی، آگاهانه تصمیم به ارتکاب جرم میگیرد، در واقع اکراه بعنوان یکی از موانع مسیولیت کیفری بشمار می آید اما اکراه در قتل مجوز قتل نیست و مرتکب قصاص می شود. اجبار به دو نوع مادی و معنوی تقسیم شده که هر یک از این دو نوع نیز به نوبه خود، ناشی از علل بیرونی بوده یا ناشی از شخص مرتکب و علل درونی است. به اجبار معنوی که ناشی از علل بیرونی است، اکراه گفته میشود. در اجبار مادی شخص مرتکب در وضعیت عدم امکان مطلق قرار دارد و فاقد اختیار و رضا میباشد. بنابراین اجبار موجب سلب اختیار تصمیمگیری و از بین رفتن قصد و اراده است.

کلمات کلیدی:

اکراه، اجبار، قانون جدید، اضطرار، مجازات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/720996>

